

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
hová a lap szellemi részét megillető közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
Egész évre 32 korona.
Félévre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

Nénemasszonyosság.

— Két cikk. —

I.

Annyi nénemasszonyos férfi, mint nálunk, ritkán akad. Közömbös nép, hajlítható mágán, hazavár nem törődő boltos van mindenütt fős számával.

De másutt van a társadalmi tagozatnak egy polgári rendje, mely a közdolgok valódi tengelyét képezi. Iparosokból, kereskedőkből, birtokosokból, ügyvédek, mérnökökből, tanárokból, papokból, gyógyszerészekből, magántisztviselőkből, orvosokból, festőkből, írókból verődik össze a rend. Ezek se nem méltóságos, se nem nagyságos, s nem tekintetes urak. Egyszerűen polgárok. Ügyvéd ur, orvos ur, tanító ur, Fehér ur, Fekete ur, Vörös ur.

Nálunk ez a polgári rendjőformán hiányzik. Mert aki hivatásánál fogva ide tartoznék: viselkedésénél fogva feljebb kíván kuszni. A mesterlegényből segéd, az inasból tanoncz, a műhelyből műterem lett. A vagyon is így vedlik hitellé, a pénz váltóvá, az arany bankjeggyé, a földbirtok telekkönyvi objektummá, a tanár, ügyvéd, orvos nagyságos és méltóságos urrá. „Kapaszkodott a világ. Ki csuszni tud, magasra hág.” *Magasra?* Hát abban áll a magasság, hogy az ember kizökentse magát élethivatásának természetes kerékvágásából? Avagy abban áll talán, hogy az embert cím és rang ambicionálja, ahelyett, hogy saját munkájának belső értékében keresné becsúvágnak kielégítését?

Az a külföldi polgár jó bordában van szőve. Duzzadt az izma duzzadt a zsebe. Dolgozik és kegyet nem hajhász. Kisebb a czime, hogy nagyobb legyen a függetlensége. Nem kívánczik ki saját köréből, miként a fereg az almából. Nézeteiben nem engedi magát haborgatni. Az uton, a melyen jár, megélt apjának, nagyapjának lábnyomát. A csizmadiának csizmadia ősei vannak, miként a vicomte-nak vicomte ősei. A czég, ha megbecsüljük: czimer. A czimer, ha megbecsüljük: czég.

Ezek a polgárok ismerik jogaikat, teljesítik kötelességüket. Élnék a munkának, a családnak, a városnak, a hazának és a tisztességes szórakozásoknak. Gyűjtik a vagyont, szerzik a közbecsülést, készítik a jó portékát, mérsékeltek a követelésben, megbízhatók a szolgáltatásban. Ha a magyar ember burgert, vagy czivist mond: szellemeskedik és lenéz valakit. A külföldi önértékét elégit ki, ha azt mondja magáról: Bürger vagy czitoyen.

Mi van nálunk azon a társadalmi fokozaton, ahol a polgárnak kellene állani? Nénemasszony-sereg van. Ezt a fokozatot, mely a legfelsőbbeket a legalsóbbakkal van hivatva összekötni, mely tehát a nemzeti testnek gerinczét és mellkasát képezi, ezt a fokozatot ná-

lunk a sopánkodók, protekciókeresők és alperesek foglalják el. Ez egy víze-nyős vértü és sápkóros lelkü osztály, mely többet költ, mint amennyit keres és nagyobb súlyt helyez a kitüntetésre, mint a kitüntetésre. Életerőben renyhe, kötelességeiben laza, hitében ingatag. Saját izmaiban nem bizik, akarni nem tud, küzdelemre alkalmatlan. Az iskolában lelkesül Plutarchnak hőseiről; az az életben megfut a saját szavazata elől.

Ezt a szomorú elmékedést a képviselőházban folyó katonai vita hozta tollamra. Eddig a magyar polgári, vagy ha úgy tetszik, középosztályban kivétel nélkül mindenki elismeri a küzdő ellenzék igazságát. Merem mondani, hogy kivétel nélkül. Nincs magyar ember, aki ne óhajtaná, hogy a nemzeti gondolat a hadseregben éppen úgy megvalósuljon, mint az állam egyéb intézményeiben. Mindenki tudja, hogy ez nem pótkérdés, hanem a nemzeti organizáció szükségére. A nemzet becsúvága, dicsősége, reménye, érdeke, becsülete fűződik ahhoz, hogy a magyar nyelv joga a hadseregben érvényesüljön. Nem vonja ezt kétségbe a középosztálynak egy tagja sem.

A képviselőház nyolcztized része a polgári középosztályhoz tartozik. Legbelsőbb hitem szerint a képviselők is azt az igazságot vallják, amit a küzdő ellenzék hirdet. Mégis mi történik? Az-e, amit igazságnak tartunk mindannyian? Nem! Hanem az történik, amit senki sem tart igazságnak. Hol van a magyarazata ennek a szörnyűségnek erkölcsi csuszamlásnak? Seholy egyebütt, mint az egyéni függetlenség hiányában. Polgári osztályunknak nincsen dereka. Ha büszkélkedni kell, magas nádszálak vagyunk. De ha ingadozni és hajlongani kell, no akkor is nádszálak vagyunk.

Legyünk okosak és engedjünk. Legyünk bölcses és hajoljunk meg. Legyünk megfontolók és túrjunk. Mit engedjünk? Jogokat! Mi előtt hajoljunk meg? A törvénytelenég előtt! Mit túrjunk el? A visszaélést! Az ilyen engedékenységet nem okosságnak, az ilyen hajlongást nem bölcseségnek, az ilyen türelmet nem megfontolásnak kereszte el a nyelvérzék, hanem esztelen-ségnek, könnyelműségnek és gyáva-ságnak.

Harminczöt év óta csaljuk magunkat a szavak és fogalmak értelmének kijátszásával. A bátorságot okosságnak, a könnyelműséget bölcseségnek, a gyávaságot türelemnek nevezzük. Elközben az osztrákok prédájává letünk. Vagyonunkból kifosztanak, szokásainkból kiforgatnak, a német nyelvet ránk erőszakolják. A mi gyarmat, arról azt mondják — ország. Ami provincia, arról azt mondjuk — állam. Az osztrák főherceget magyar kir. herceggé, a magyar tartomány gyűlést parlamentnek hazudjuk. Jognak hirdetik a papirt és hatalomnak a szolgaságot.

Osztrákot szolgálni: ez a legalá- valóbb állapot. Kiabálva beszélünk a magyar imperiaizmusról és lesitött fej-vel vonszoljuk az osztrák járatot. Ilye-nek vagyunk, mert csont helyett va-lami nyálkás kocsonya van a közép-osztályban, miként a tengeri puhá-nyokban.

Bartha Miklós.

Uj főrend. A király a miniszterel-nök előterjesztésére Antal Gábor dunántúli református püspököt, mint aki Szász Károly lemondása után hivatali idejére nézve a három legidősebb szuperintendens közé tar-tozik, a főrendiház tagjai sorába meghívta.

Időközi választások. Szegezárdról tá-iratozzák ujabban a főhivatalos Bud. Tud-nak, hogy a kölesdi kerületben megüresedett mandátumra a szabadelvű párt Simontsits Elemért, Tolnavármegye főjegyzőjét jelölte. Simontsits már Szegezárd el is utazott a kerületbe. A függetlenségieknek a kölesdi kerületben két jelöltjük is van: Petrich Fe-rencz és Tantó János. Itjabb Madarász József jelöltségét elejtették. A központi választmány a választás napját a f. hó 4-én tartandó köz-gyűlésen tűzi ki. — A bodajki kerületben a néppárti Kéthly Lászlónak két ellenjelöltje van: a szabadelvű párti Széchenyi Viktor gróf s az Ugron-párti Mannsdorf Géza báró.

Küzdelem a végletekig.

Tiszának nemcsak arra van felhatalma-zása, hogy rendet csináljon, hanem a királyi jogot és módot adott neki arra, hogy akár-milyen erőfeszítés árán is, a végletekig menő küzdelemmel, ha többször fel is kell osztalni a képviselőházat, megcsinálja a véderfor-mot, megcsinálja a vám- és kereskedelmi szövetséget, elvégezze a kvóta-ügyet s el-intezze a civilista fölemelést. Ezt jelenti Tisza egy újságközlésében, amely tegnap került közre s amelyvel nyilván azt a ha-tást czélozták, amit elérték vele.

Tüzes csóvának szőrták, amely fel-éssze a hazafias küzdelem energiáját s e helyett aféle rosszul elült rakétának bise-nyult, amely a névesség pocsdijában bise-tereg el. A bécsi centralista körök most már — ha ugys benne vagyunk — egy csapás-al el akarják tárgyalni ezt a nyomorúságos tartományt. Ausztriában a 14. §. hitele egé-szen a végét járja, hát sietni kell, amíg nem késő, hogy a magyar renitenciával is jó időre s alaposan végezzenek. Tisza István ott volt készen a tanácssal: le kell ököllet ütni a most folyó obstrukciót s ugyancsak kövér pecsenyét süthetnek ebből az alkalom-ból a bécsi asztalra. Komoly politikai körök komolyan tárgyalják ezt az örületes tervet, ami nem jelentene egyebet, minthogy a há-tásbályok eltiprásával egyben elvennék az alkotmányosságunk azt az utolsó család- látszatát is Magyarországtól, amely optimista szemekben még fennmaradt.

Hát nem lesz belőle semmi: ezt egész nyugodtan már most tudomásul veheti Tisza István, ha ugyan egy perczig is azt remélte, hogy megcsinálja Bécsnek azt a szolgálatot, amelynek még az ideje is valószínűleg töle

való. Ha hetvenhétszer felosztják a kép-viselőházat, ha sárga-fekete sasokból csordá-kat is tenyésztenek, amiknek az istállóját odaépítik a magyar iskolák helyébe, hogy kilegeljék ebből az agyonkínzott népből az önértetnek a megmaradt rongyait is. Tisza jól spekulált, ha arra számított, hogy a teg-nap közreperített szenzációval akkora felhá-borodást kelt, hogy a delegációk tárgyalá-sainak befejezése után „kénytelen lesz” erő-szakos eszközrel rendet csinálni. Hiszszük azonban, hogy ez a felháborodás olyan ele-mentáris lesz, hogy vele együtt elsöpri a hozzá hasonló szegalelkű politikuskok egész fajtaját!

A helyzetről beszéljünk? Most már szólni sem kell róla. Híre lesz annak a vég-letekig. Nem lehet ott békét kötni, ahol ha-mis esküvéllére kívánják az aláírást. Beszél-het Pithreich, amit akar holnap a magyar de-legációban, a kadétskola mellett ígérhet akár csilagvizsgáló tornyot és saját külön kancza-telepet Magyarországnak, addig szóbasem áll senki Tiszáékka, amíg tiszta és világos nyil-atkozatot nem adnak arról, mit akarnak?

Szekely kiállítás.

Kiállításra készülnek az E. G. E. hívo szavára a szekelyek. Ki akarják állítani a mi nincs. Mert a szekelységnek bűnös mu-lasztás miatt nincs mit kiállítson.

Mezőgazdasága legfejtetlenebb az or-szágnak. Kvantuma nincs, mert a széttagolt nemzedékről-nemzedékre elpántlikázott föld-birtok alig termi meg a mindennapi kenyeret — három hónapra.

Erdő gazdasága sincs. Rablógazdaságot üzték az erdejével jökorjött tökepénzesek az okserűség, szükségesség védelem minden jele nélkül, csupán csak a befektetett töke gyors és sokszoros megfordulására vigyázva. Állattenyésztése? Hanyatlott. Az eljád-szotti, kiarányosított legelők és a keleti marha vész miatt.

Ipara a romániai vámháboru óta egészen aláhanyatlott.

Mit állíthat ki hát a szekely?

Ezt kérdezték a kiállításianketteszóno-kat is sorban az Ege által február 2-ára Ko-lozsvárra hívozt értekezletén s minthogy a közlekedési viszonyok boszantó roszaságát is latba kellett vetniök, elődátaták bizonytalan időre a szekely kiállítás rendezését.

Hát egyebet alig is tehettek. Mert a kiállításnak egyedül kézzelfogható czélja, hogy értékesítésre váró produktumokat a nagy-közönségnek bemutatassanak: no, ime itt van, sok van, jó van, vegyék, mi adjuk olcsón, egészen kiesik a szekely kiállítás keretéből. Várni kell tehát, a míg lesz mit kiállítani, lesz mit eladni.

Ez az általános hangulat. S ha egyébre nem volt jó a februárius 2-iki EGE-értekez-let, legalább szóba hozta, kinek mit, hogy, mily tempóban kellene tenni, a szekely mező-, erdőgazdaság, állattenyésztés, ipar és keres-kelem érdekében, hogy intenzív fejlődés biztos alapjait rakják le *gyorsan*. Gyorsan, mert ha még soká késnek, nem lesz, kinek javára szánják egy ilyen kiállítás nagyon is kétes jövedelmét.

irva verszerződésem annak az édes ördögnek, a kit úgy hívnak, hogy „poézis”, a ki elvisz bennünket abba az örökké égő lángba, amely folyvást éget, de soha el nem hamvaszt...

Csontváz a tüzhelyen.

Angol regény.

Fordította: Amica.

XL.

(19).

E szavak a saját házaseletének a hi-báira és bánatára látszottak vonatkozni. Hát ő már soha sem fogja azt a mogorva csont-vázat elűzni. A felesége soha sem tanulja meg őt szeretni?

— Midőn én, alig hagyva el a gyermek-kort — mondta Edít, kezét a férje karjára téve, a megélhetésért küdeni kezdtem a vi-lággal, annak a fiatal leánynak az atya nagy-on szives volt hozzám. Tehetném-e én azt, hogy a leánya utjába álljak?

— Nem, te nem teheted, az az én dol-gom — és jó okkal — válaszolta Guy, szo-moruan félrefordítva a fejét. Szegény Alan, az atya bűneiért ő fog lakolni! Azt gondo-dol, hogy Euston Avery, egy tönkrement kártyás fiához hozzáadná valaha leányát? De, egy De l'Orme sem fogja magát soha oda-alázni, hogy valakitől kérjen — tört ki a régi büszkeség hevével.

— Guy, ezélzássaidal a multra, mely fájdalmat okoz nekem — mondta az éne-kesnő remegő ajkakkal. Nagyon is világos előttem, hogy te most nem volnál ilyen helyzetben, ha engem nem vettél volna fele-ségül. De a te fiad nem lesz koldus — ő ismét Castletonnak az örököse lesz! Hangom helyre fogja pótolni azt a veszteséget, melyért egye-dül én vagyok a felelős!

Guy ránézett és azután felállott, és nyug-

Az értekezletről különben az alábbiak-ban számolunk be:

Februárius 2-án d. e. 10 órakor értekez-let volt Kolozsvárt egy általános szekely kiállítás tárgyában.

Az értekezleten képviselve volt: az EGE. a földmívelésügyi m. kir. miniszterium szekelyföldi miniszteri kirendeltség, az Emke a marosvásárhelyi keresk- és iparkamara, a sepsiszentgyörgyi és marosvásárhelyi Szé-hely-Társaság Marosvásárhely és Székely-udvarhely városok, a Székely Egyesület, az udvarhelymegyei gazd. egyeslet és Marostorda-vármegye közönsége.

Az ülést Szabó József E. G. E. elnöke vezette.

Bevezető szavai után megindult a vita Tokaji László titkár javaslata felett.

Sándor József, Szakács Péter, Szomjas József min. titkár és Benedek Elek hozzá-szlása után a kiállítást bizonytalan időre el-halasztották. Kimondták azonban, hogy meg-tartják és pedig a Székelyföld valamelyik pontján. A munkálatok tovább vitelére egy bizottságot küldtek ki az EGE. elnöksége mellé. — Képviselve van ebben az Omge, Emke, a szekely megyék és városok és a szekely egyesület.

A bizottság feladata: ébren tartani az érdeklődést, forcszírozni produktív elemek termelését, költségvetésben keretet adni. Mi-kor az elmunkálatok annyira lesznek, a bi-zottság összeül, hogy a továbbiak fölött ha-tározzon.

Nesze semmi!...

Csaknem semmi!... Jajprodukálni nem lehet. Levegőből kapott gyakorlatban kivi-hetetlen eszmékkel, idő előtt foglalkozni ne-vezéggel határos illuzióriussá teszi a jóaka-ratot is. Hová jutunk pedig, ha az illetékes tényezőkben jó akarat sincs?

Hiba, hogy az értekezlet nem realis terv mellé tilt, mely az EGE. iránt táplált re-ményéseket is megingatta.

De talán máskor határozunk? Ha ugyan ez a bizottság is elmen alszik, mint annyi más nagyreményű elődje.

Komlótelepítés.

Hazánkban a komlótelepítésnek körül-belül 40 éves múltja van, s e hosszú idő da-czára nem tud oly elterjedésnek örvendeni, mint a minőt — jövedelmességére való te-kintettel — megérdemelne. A gazdálkodók részben nem akarnak, részben nem mernek telepíteni, attól tartván, hogy az oly költsé-get ró vállalkra, a melyet elviselni nem lesnek képesek. A felfogás határozottan té-ves. Szó sincs róla, meglehetősen költséges mondjuk pl. egy kat. holdnak komlóval való betelepítése, de viszont az is tény, hogy ha egy betelepített komló gondos kezelésben s ápolásban részesül, az hosszú időn át kiapad-hatatlan jövedelemnek lehet forrása. Maga a telepítés következő költséggel jár:

Forgatás 80 csmre á 20 fillér	320 korona
250 q trágya á 40 fillér	100 "
A trágyának kihordása és eltergetése	26 "
3000 dugvány á 20 korona	60 "
2500 darab jölzökaró	26 "
2500 dugvány elültetése á 20 fillér	50 "
Háromszori kapálás és fűtés á 8 kor	32 "

Összesen 612 kor.

Ezen összegnek kamatja 5 százalékkal 30 korona

Földadó és járuléai, kezelési költség 20 "

Összesen 668 korona

TÁRCZA.

Egy asszony és egy leány.

Van egy asszony. Szíve

Másért dobog...

Tudom, hogy szeretni

Sohasem fog...

Tudom: hogy az álom

Csalja álom,

Azért mégis ő az

Ideálom!

Messze-messze tőlem

Van egy kis lány.

Égő szerelemmel

Gondol én rám...

S tudja, hogy családka

Minden álma,

Mégis én vagyok az

Ideálja!

Lázár Ernő.

Jókai legkedvesebb olvasmányai.

Singer és Wolffner kiadásában egy kis könyvecske jelent meg, melyben legjelesebb írónk a maguk legkedvesebb olvasmányairól beszélnek. Jókai Mór a következőket írja leg-kedvesebb könyveiről:

... Husz éves koromban már állandóan Pesten voltam s tagja voltam a Petőfi által tervezett „tizek társaságának”, a melynek iro-dalmi missziója volt, de nem kezdett hozzá.

Petőfi befolyása nagy tényező volt pá-lyám kezdetén. Az ő fényes sikerei buzdít-tottak engem is. Bámulól voltunk mind a ketten a francia romantikusoknak, azután Shakespeare-nak, Byronnak, Shelleynek; első műveimen észrevehető a Hugó Viktor és Sue Jenő bálványozása; csakis a humorisztikus munkáknál érvényesül valami önállóság. Ke-restem a rendkívüliségeket, a soha meg nem történteket. Ambícióim volt olyan helyeken járni, a hol még Pegazus patkója nyomot nem hagyott...

... A legelső regény, a melyet olvas-tam, Scott Walter Ivanhoeja volt, magyar fordításban. Nemétül már akkor tudtam jól: Pozsonyban tanultam meg, mint cseregyerek. (Az a szép szokás volt akkor, hogy a pozsonyi német családok komáromi magyar családok-kal kicserélték a gyereket, fiut fiúért, leányt leányért egy pár esztendőre: ez volt a leg-jobb tanrendszer a nyelvtanulásra.) En azon-ban előszeretettel viseltem az angol és francia költők iránt. Tizenöt-tizenhatéves koromban megtanultam angolul és franciául

grammatikából nyelvmester nélkül, hogy Boz Dickent és Coopert olvashassam eredetiben. A francziák közt első volt Hugó Viktor, a kit megkedveltem. Boznak még akkor csak egy regénye volt nálunk kapható a „Pick-vick-klub, Coopertől az „Utolsó Mohikánok”, Hugótól „Bug Jargal” és „Han D'Island”. Ezekhez jött később Sue Eugen, kinek exo-tikus regényei (többek közt a „Nő kéksza-káll”) végzetes szuggesztíóval voltak a fan-táziámra. Dumast legkésőbb ismertem meg a Trois musquetaires-ből. A mint azokban Shakes-peare több művét megszerezhettem, Lear királyt, III. Rikhardot, ez az olvasmány vé-gképp holdkórászává tett a nagy irodalmi plané-tának. Jogász voltam a kecskeméti kollégium-ban, Petőfi pedig színes egy ott letelepült vándortársulatnál. Neki is jelent meg már két verse a lapokban. Együtt álmodoztunk elérhetlen dicsőségről és a mellett tanultunk angolul, franciául. Megtettük azt, hogy le-forditottuk Lear királyt és aztán rábirtuk a kecskeméti közönséget, hogy Shakespeare darabjára a színházat megtöltse és tapsoljon Lear királynak! Az a tulvilági mámor, amit a fölséges szellemóriás ihlete támasztott agyam-ban, mentheti azt a vakmerőséget, hogy én, a tizenhétéves gyerek, egy dráma írására vállalkozzam (mindjárt a legmagasabban kezdve), megirtam a „Zsidó fiu” című szo-morujátékot, a melynek hőse „Emericus For-tunatus”, II. Lajos király kincstárnoka s azt beküldtem a magyar tudós akadémia drámai pályázatára. És a tudós akadémia ezt az én első művemmel dicsőretilt tüntette ki, sőt a pályabírák kisebbsége (Vörösmarty, Bajza) a százaranyas jutalomra ajnlotta. Ezzel alá volt

talán, fáradt mozgással kezdte a szétszort papírocsát összeheszedni. Ő még most sem tudta az Edít hivatására tett czélzását elviselni — hogy az az asszony, a kit ő oly nagyon szer-et, a színpadon legyen — egy színésznő, egy énekesnő legyen! De ezt a tárgyat nem em-lítette ismét, csak akkor tért reá vissza, mi-dőn ugyanazon este egyedül voltak. Ekkor félredobta a könyvet, melyből olvasni próbált, de nem tudott és azt mondta:

— Edít, én nem tudom ezt hosszasa-ban elviselni. Hogy te az ifjú életedet az én nyomorult bűnös helyrehozásra emészd el, az több, mint a minék alá tudom magamat vetni. Ez nem jól van így. Neked a színpa-dot el kell hagyni.

Egy perczig Edít hallgatva nézett rá és ekkor, éppen mint azon a zord decembri napon tette, midőn a férje visszatért, össze-kulcsolt kezekkel a lábához térdelt.

— Ime a lábaidnál — mondá szilárd hangon — hol már régóta el kellett volna neked mondanom mindent, vagy soha sem lett volna szabad a feleségnek lennem, most kitárom előttem a szívemet. Még gyermek voltam, midőn először színésznő lettem és alig multam el tizenhat éves, midőn Herbert Tracyval először találkoztam. — Te megret-tensz erre a névre és visszahúzódol tőlem. Ez igazságos — folytatta, bánatos lelki-furdalással hajtva le a fejét — de azért kérlek hallgass meg. Ő megtanított engem szeretni, a hogy egy erős fiatal szív tud szeretni. A részletekkel megkíméllek téged és magamat.

Egy perczig elhallgatott, hogy felindu-lásának uralga legyen és aztán folytatta és elmon-dott a férjének mindent, semmit sem titkolt el, sem a gondolatait, sem az érzelmét.

A büszkeség most félre volt vetve és a szívét teljesen kitárta.

— A házasságunk előtti időszak — mondta — homályosan emlékezett álomnak tetszik előttem. Legálább attól a bűntől, hogy szándékosan csalta meg, ártatlan vagyok, valamint attól is, hogy a színpadtól

Tehát a telepítés összköltsége a szántó-föld értékén kívül 663 korona. A második esztendőben e költségbe járul a póznák beszerzési költsége is járul miután holdanként 2500 póznára van szükség, a melynek darabja 50 fillért érte, az összes telepítési költség 1913 koronára tehető. A komlótételep évenként legalább is megterem 4—5 q tobozt, mely métermázsánként 200—220 koronával értékesíthető, s így az évi nyers hozadék 800—1100 korona közt ingadozik. E nyers jövedelem évenként körülbelül 500—600 kor. termelési költséggel jár, a mely költség részint az évi művelés, az istálló műtrágyázás, a szedés, a szárítás, részint a telepítési költség törlesztését foglalja magában, levonva tehát e költséget a nyers hozadékból, még mindig tekintélyes jövedék marad rendelkezésünkre, a mely eléggé mutatja azt, hogy érdemes a komlótermeléssel foglalkozni.

1903 évi termésünk.

A bécsi börzealapok nagy hűhőt csapnak abból, hogy az 1903. esztendő ismét jó eredménnyel köszöntött be Magyarországon, mert a földművelési miniszternek végleges termés-kimutatása jóval nagyobb eredményeket tüntet fel, mint amilyeneket az aratás megközelítő becsléséből összeállítottak. Természetesen nem mintha az osztrákok Magyarország prosperálásának örülnének, hanem összefügg ez azzal, hogy most összeül Bécsben a delegáció s a hadügyminiszternek tudomású kell vennie, hogy a hadügyi terhek felszólalásánál Magyarország iránt semmi kímélettel sem tartozik. Ha pedig a gonosz magyarok a hadügyi szállításoknál a kvótáshoz arány pontos megtartását követelik, hát ezt ilyen zsiros esztendőben nem kell komolyan venni, hanem szerezzen inkább a hadügyminiszter az osztrákok előtt érdemeket azzal, hogy a jogos magyar követeléseket kijátssza vagy viszatartsa. Da az ausztrai iparnak is szől ez a biztatás, mert az osztrákok tudják jól, hogy a magyar fogyasztók vevőképesége szoros összefüggésben van a magyar földterméshozamával. A magyar aratás hozadékát jórészt azoknak az osztrák iparosoknak a zsebébe vándorol, akiknek politikaiusi mostime az amerikai és az ausztraiai haszversenyét zudítják a magyar állattenyésztők nyakába. A végleges jelentésből különben leginkább kiemelendők tartjuk azt a tényt, hogy Magyarország szántóföldje állandóan növekszik. Ez a legegyszerűsebb, legreálisabb nemzeti kulturális, aminek minden fentartás nélkül örvendhetünk.

Mulatságok.

A vörös kereszt kolozsvári választmányja által e hó 6-án (szombaton) gr. Bánffy Zoltánné, gr. Bethlen Árpádné, dr. Braudt Józsefné, Bodnár Istvánné, gr. Esterházy Jánosné, dr. Farkas Lajosné, Br. Jósika Samu, Seelinger Konrádné, Szabó Józsefné, báró Wesselényi Istvánné urnók. Dr. Apáthy István egyetemi tanár, e. i. Rector Magnificus, gr. Bánffy György v. b. t. i. m. k. főajtóállás mester, stb. br. Bánffy Ernő nagybirtokos, Benkő Mihály kol. megyei tákarépkéztári igazgató, Beőse Gyula tábornok, dr. Haller Gusztáv ügyvéd, Kiss Sándor F. I. r. lovagja, Keresk. Akadémia igazgatója, Klobuczár Viktor cs. és kir. altábornagy, Mörkensteini Mörk János cs. és kir. altábornagy, dr. Pisztori Mór egyetemi tanár, a jogikör e. i. dekánja urak vendöksége alatt, az Erzsébet Mária vörös-korosztkórház és szanatorium javára rendezendő tea- és táncos estélyre nagyban folytak az előkészületek. Amint az előjeléből remélhető, a buzgó rendezőség fáradsámat fényes siker fogja koronázni, mert nemcsak a helybeli előkelő

családok köréből, de vidékről is igen sokan készülnek e jó hírnevű táncszertélyre. Jegyek már válthatók, a meghívó előmutatása mellett, dr. Hintz György gyógyszerárban Gibbon Albert, Schuster Emil és Stief Jenő urak üzletében.

A kolozsvári polgári dalkör f. évi február 6-án a fűrdővendéglő nagytermében saját alapja javára batyus táncmulatsággal egybekötött dalestélyt rendez.

A Mária Dorothea egyesület bálja. Hétfőn este volt meg és tartott kiválóan kiratig olyan fesztelen vídamságban és jókedvben, amilyent kevés más mulatságban láttunk. A tánc megkezdése előtt kis műsor foglalkoztatta a megjelentek kedélyét és csikarta ki az őszinte tapsokat. Pár számot illesztettek a műsorba, azok között is a két legfényesebb a Szász Edit művészi zongorajátéka és Étsy Emilia bájos szavaiata emelkedtek ki és találkoztak az elismerés hatalmas tapsviharával. Ugy kilenc óra után nőtára gyantázták hurjaikat a csigányok s egy tüzes csárdás megnyitotta a táncok hosszú sorát, mely mint rózsás hullámvonal széledett, folyton nőttön-nőtt, amint újabb és újabb párokat sodort bele a tánc tüzes, szilaj forgatagába. A lányok sem panaszkodhattak. Anyi sokat táncoltak. A rendezőség jól kitélt magáért. Éppen kétszerannyi tiu volt, mint leány. Ez van ám rendjén. Így nem alakult a leánysor petrezselymes piacczá. A sok üde, viruló rózsaszál között voltak a tanítónő-képzede növendékei, kiket erre a bálra szoktak csak elhozni. Hogy csillogott a szemük a piruló, fehérruhás leányoknak. Az első bál az első emlék a ragyogó csillárok alól. Az első bók, az első forró kézzsörítés, ki tudná megmondani mi kedves a bázoló anyagnak, ki az előtbe lép be parányi fész topánjával, fészlő bimbókkal keblén, üde mosolylyal ajkán? Bizonyára kedves és emlékeztetés volt nekik is a Dorothea egyesület bálja, mely új, varázslatos éleveséget lehel az újrúhába bujtatott Vigadóba. A nagy rendezőségéből két név tulajdonosát ékesítsen fel az elismerés: Pallós Albertot és Bakó Gáspárt, kik mindketten, karöltve elkövettek mindent, hogy a vígasság igazi vígasság legyen: fesztelen, őszinte, magyaros zamatu. Az is volt, az övék az érdem.

Az Erdélyrészi Gépsz- és Gépszerelő-Egyesület tegnap este a „Központi Szálloda” emeleti nagy termében zártkörű táncvigalmat rendezett, a mely valóban fényesen sikerült. Már este 9 óra után tömegesen érkezett a közönség a terembe, úgy, hogy az első csárdást a jó kedvű fiatal urak, leányok egész sokasága lejtette. A rendező-bizottság buzgó tevékenységét ügylátszik nagy siker koronázta, mert az első négyes alatt, már csak nehezen fért el a közönség a tágas teremben. A vendökök: Indik József, Magyar Endre, Roményik Lajos, dr. Pfeiffer Péter, Hegyi Gyula, Baróth Ignác, Szilágyi István, Jónás Lajos és id. Simonffy István, teljes számban megjelentek a kedves és kedélyes mulatságon.

Az orsz. m. vöröskereszt-egylet erzsébetvárosi fiókja dr. Wolff Bogdáné elnöklete alatt dr. Antalfy Manóné, Gorove Jánosné, Gorove Lajosné, Istvánffy Miklósné, Soos Matild, Takács Nándorné. Vukovits Péterné és dr. Zakariás Simonné bizottsági tagok közreműködése mellett az erzsébetvárosi létesítendő kórházjavára táncszal egybekötött estélyt rendez.

SZÍNHÁZ.

Három előadás közül foglalkozzunk csak egyvel, Fedorávil, Sardou drámájával, mely hosszú pihenés után éledt fel hamvaiból. A közönséget érdekelte Fedora hercegnő, ki elonyúsen, a maga drámai mivoltában mutatott be Tóvölgyi Margit. Koncentrált a figyelmet, aminthogy a szerep is úgy kívánta s szerepe mély ártértséggel az elismerés hangjait váltotta ki a publikumból. Kis szerepben szép sikert ért el Csige Böske, Szakács, Szegő, Mátrai, Bérczi,

Szentgyörgyi, Mészáros, a nők közül Gál Janka, Étsy járultak hozzá az ensemble-hez. Kedden a Tó leány, este az Aranyvirág került telt házat előtt előadásra az ismert szereposztással.

A Gyimesi vadvirág finn nyelven. Gécsy István egyik legbecsessebb színműve, a Gyimesi vadvirág, mely közel egy évtized óta van állandó sikerrel a Népszínház műsorán, most finn nyelven is színré kerül a wibourgi nemzeti színházban. Az érdekes előadásra meghívta az igazgatóság Gécsy Istvánt, a szerzőt is.

A mama. Szígligeti ez a vígjátéka, mely az akadémia gr. Teleky pályázatán 100 aranyat nyert, a régibb időben állandó műsor-darabja volt a magyar színpadoknak. Nálunk ezelőtt 12—15 évvel adták utóljára az igazgatóság érdemesnek találta fölleveníteni a darabot, a melynek pénteki előadásán Laczkó A., Tóvölgyi M., T. Csige Böske, Szakács, Somlai, Mészáros és Dezséri játsszák a vígjáték kitűnő szerepeit.

A drótos tót. Lehárnak nálunk is köztetszésben részesült kitűnő operettje Magyar igazgató betegsége miatt leszorult a műsorról. Most az igazgatóság újra kitézte a darabot szombatra, még pedig részben új szereposztással.

Kisfaludy Károly emlékeztetése tartják vasárnap délután a VIII-ik ifjúsági előadást, a melyben Mátyás diák, Szeget szeggel és Három egyszerre fölönasos vígjátékok kerülnek előadásra. A darabokról Seprődi János ev. ref. főgimnáziumi tanár fog értekezni.

Heti műsor:

Csütörtök: Tavasz.
Péntek: Nagymama.
Szombat: Drótos tót.
Vasárnap d. u.: Mátyás diák, Szeget szeggel, Három egyszerre.
Vasárnap este: Aranyvirág.

Genró.

Vének tanácsa.

Genró-nak nevezik Japánban az „idősebb államférfiak” tanácsát. melyet rendszerint akkor hívnak egybe, mikor fontos államügyekről van szó. A Genró Japán mérsékelt, konzervatív férfiakból áll és a mostani harcász időben a béke fentartója. Ezt a testületet körülbelül hét év előtt alakították és tagjai sorába olyan férfiakat hívtak meg, akik a hazának különösebb szolgálatot tettek, vagyis a kik a háborúban vagy mint politikusai és pénzügyi vezérek kiutították magukat. A mikádó kritikusi időben egybe hívja a vének tanácsát, a mely az eléje terjesztett kérdésekről véleményét mond és ehhez mérten ajánlja, hogy az ország milyen politikai magatartást tanúsítson. A döntés azonban csupán tanács jellegével bír, melyet követni lehet, de nem kell.

A tanács tagjait élethossziglan nevezik ki és így akkor is megtarthatják helyüket, ha államszolgálatban már nincsenek; mint-hogy azonban új tagokat már nem neveznek ki, a tanács az évek során át önmagát feloszlak. A „Genró”-nak ma csupán öt tagja van, ezek közül négynek a nevét Európában is eléggé ismerik, ezek: Ito, Yamagata, Inoye és Matsugata. Az egykori japán miniszterelnök, Ito márká alakította át Japán modern államát. Osztozkodik vele hírnévben a szintén európai műveltségű Inoye gróf, a kinek ugyancsak előkelő szerep jutott abban, hogy Japánban a nyugati műveltség tért hódított. Akkoriban ez merész vállalkozás volt és a két államférfi életét sokszor fenyegette a fanatikusok gyűlölete. Inoye gróf több évig Japán berlini követe is volt Yamagata tábornok Japán első katonai tekintélye. O volt a mikádó legerősebb támazsa trónjának elfoglalásánál. A „Genró” legöregebb tagja, a 68 éves Matsugata gróf kétszer volt miniszterelnök, tízenégy éven át pénzügyi miniszter és Japán legelőkelőbb pénzügyi szakembereként becsülük.

Megfojtották az ágyban.

Rémes rablógyilkosság.

A vas megyei Kemesen községben vakmerő rablógyilkosság történt vasárnap éjjel a mikor is egy vándorművész lett a gyilkosság áldozata. Az esot részletei ezek:

Vasárnap reggel egy Stolermann Ferdinánd nevű stájerországi bűvész érkezett Kemesenre és Breiner Fülöp nevű odaváló lakos koromájában szállt meg, a hol aznap este bűvészeti előadást is tartott. Az előadások igen sok látogatója volt s a kiosztott belépőjegyekből, valamint a tányérozásból szép összeget szedett össze a bűvész.

Ezt a pénzt megírgyelté Wentner Jakab odaváló suhanc, a kit a bűvész az előadás tartamára fogadott fel, hogy neki segítkezzen. A mikor az előadásnak vége volt, Wentner behordta a bűvész csomagjait annak szobájába, de az alkalommal a szobában elrejtette Wentner Ignác nevű unokatestvérét is, akivel már előre megállapodtak, hogy a bűvész pénztér elrabolják.

Amikor Wentner Jakab a dolgát elvégezte, a bűvész kifizette őt s ekkor ő is belopózott a bűvész szobájába, a hol mind a ketten az ágy alatt rejtőzködtek el. Éjjel után volt már, a mikor a bűvész aludni tért, de alig fektült le, neszt hallott a szobában, mire felugrott, hogy lámpát gyújtson.

Erre azonban nem volt ideje, mert a két suhanc leszorította az ágyba, a hol addig fojtogatták, míg megfúlt. A két suhanc ekkor átküta a meggyilkolt ember zsebeit s a mi pénzt nála találtak, elrabolták.

A két gyilkos a halott embert kivitte a falu alatti patakba, utitáskáját és ruháit pedig egy szalmakazalban rejtette el. A vendéglős másnap reggel csakugyan azt hitte, hogy a szobavendége meggyilkott az éjjel, csak később érkezett híre, hogy a patakban egy holttestet találtak, a kije nem volt más, mint az eltűnt bűvész.

A csendőrség még aznap délelőtt kide-

ritette a gyilkosokat, akik azt vallották, hogy ők csak lopni akartak, de mert a bűvész rajtakapta őket, önvédelemből követték el a gyilkosságot.

Fővárosi levél.

Budapest, febr. 2.

Egy ismerősöm két hétig tartózkodott Bécsben, honnan tegnap érkezett vissza a fővárosba. A politika és művészet köréből ő beszélt el a következőket:

Tisza István miniszterelnök vőgnappai. Tisza Istvánnak miniszterelnöki napjai meg vannak számlálva. Visszalépését bevégzett dolognak tekintik. Vállalkozott. Vállalkozása felül haladta erejét. S nem sikerült. Nem járt eredménynyel. A kibontakozást keresztül vinni nem tudta. Szemrehányást ezért nem tesznek neki, de — menesztek.

Utódjául Andrassy Gyula gróft emlegetik.

Tisza István főhadnagy ar. Bécsi irányadó körökben is rossz hangulatot keltezt, hogy Tisza István kinevezetése alkalmával a miniszterelnök az esküt főhadnagyi uniformisban tette le. A magyar nemzet lekicsinylését, a katonai hatalom fennsőbbiségének elismerését látják ebben. S habár a cselekmény elkövetése óta hónapok teltek el, még mindig nemcsak emlékeztetben tartják, de élönken tárgyalják és elítélik még azok is, a kik épen nem nevezhetők a magyar nemzet barátainak.

Az obstrukció és a bécsi körök. A bécsi köröknek semmi különös hatással sincs a magyar képviselőháznak folyó obstrukció. Ott ezt egészen természetesnek tartják s nem ütődnek meg azon, hogy a nemzeti jogokért való küzdelemmel a képviselőház jobbjai felhagyni nem tudnak.

Az udvari körök ösdi és önző felfogásában s a korral meg nem egyező irányzatában találják ennek az okát. Ugy vélik, hogy a béke végleg csak úgy állítható helyre, ha teljesítenek azok a követelések, a melyek jogosultsága a magyar nemzet törvényeiben gyökerezik.

Mária Terézia és Schrátt Katalin. Nagy jubileumot ünnepelet tegnapelőtt a Wiener Volkstheater. A „Mária Terézia” című darabot adták ötvenedikszor. A jubileum alkalmából szunolt ház adott kifejezést loyálisának. A czimszerepet Schrátt Katalin játsza.

Ragyogott a briliántok özönétől. Fejőn olyan diadém volt, a melyt csak vasutkirályok szerzhettek meg övéik számára. Budapest előkelő körében ilyen nem láthatni. Melle, mintha érdemejelekké lett volna sűrűn telerakva, ragyogott a briliántok és egyéb drágaságoktól. Szakértők egy millióra becsülték a használt ékszerek értékét.

Megjelenésekor a koszoruk özönével árasztották el Schrátt Katalint.

Azután játszott. Midőn mint Mária Terézia személyesítője hangoztatta, hogy a népek boldogságára törekszik s midőn udvarának főbb embereit névleg megevezte, egyetlen magyar nevet is hangoztatótt, a Batthányi grófét. S kifejezte azt is, éljen a magyar nép. Az osztrák szindarabiról ennél több nem telt ki. De ezen nem is csodálkozhatunk. A darabnak különben a meséje nagyon sovány. Ha nem Mária Teréziával foglalkoznék és nem Schrátt Katalin játszaná a czimszerepet, az első előadás után a feledés homályába került volna az egész mű.

Művészeti tekintetben Bécs—Budapest között a helyzet ez: Bécsben fölötté áll az opera a Budapestnek.

Ez érthető is. Ott iskolázottabb, benszült művészek foglalnak helyet s így nem kéri kölcsön Taljánországból s máshonnan idegenből a művészeit.

Az operettek és egyéb színművek dolgában azonban Budapest fölötté áll Bécsnek. Bécsnek csak akkor van jó primadonnája, ha egy magyar művészről jelentkezik ott a színpadon.

Beismerik Bécsben, hogy művészi erő és érzés tekintetében a magyar határozott föllyben áll. A mit a magyar művészet produkál, az nem másods, az alkotás. A genialitásnak az a megnyilatkozása ez, mely a költő gondolatát egész lényével átérzi, ahhoz tökéletesen simulva, egyéniségének speciális talentumait felhasználva tökéletet alkot.

A budapesti nemzeti színház magasabb művészi nivón áll a többi színházaknál.

Germanizálás Budapest. Az előkelőbb színházaktól eltekintve Budapestben tűzzel-vassal folyik a germánizálás. Csodálatos, hogy ezelőtt az államrendőrség is csendesen szemet huny. Épen a Népszínház-utczában, tehát egy nemzeti intézet közelében van a Wertheimer mulató. Külön, belső zár nélkül való kártyafülkéiről és egyebekről mársokat beszéltek a lapok. Fellemlítés érdemes itt az, hogy lengyel zsidók idegen nyelven tartanak előadásokat. Ha szemszurásból néha egy-egy nótá az előírás következtében magyarul is elhangzik, azt lepiszszegik. Szabálytalansággért és kihágásokért a VIII. kerületi előljáróság a tulajdonost, hétről-hétre bünteti. A felső fórumok azonban megszüntetnek ellene minden eljárását.

Budán a sváb gyerekek ma is épp úgy németül beszélnek, mint ezelőtt 50 évvel. A tövörösi népispoláknak nem látszik semmi hatása. Az iskola székek felszázados működésének semmi látható nyoma.

A gyalul havasok alatt, a Jósika telepen levő Emke iskola, vagy pedig Bukovina határ szélén levő lajosfalvi állami népiscola 5 év alatt nagyobb eredményt tudott elérni

mint 50 év alatt a budai népiscola. A fővárosi iskolaszék tagjait és sváb tanítóit ezért szalmán szeretném megégetni.

Irják a lapok, hogy új szabályzatot készítettek a fővárosban a népoktatás rendszerére. Én ettől sem várok eredményt. Részint Galicziából, Csehszlovákiából és Ausztria egyéb tulnépes tartományaiából az éhez és munkát kereső nép tömegesen lepi el fővárosunkat. E sáska had ületekben, munka helyeken és korcsmákban csak németül beszél. Ha már mostan a benszültötteket 50 év alatt nem tudta a főváros meg magyarosítani, semmi féle írott és nyomtatott szabályzat nem fogja a bevándorlottakat, azok gyermekeit a magyar nyelvbe bevezetni.

Budapest főváros éhes város. Ugy képzeltel, mint egy madár fészék, a melynek lakói, mint a fészék fiókái, minden röppenésre kitárták a szájukat s lesik, hogy abba táplálék hulljon.

Sok lévén a fészekben a kakuk fióká, hiányzik az a harmonia, mely a testvérek között, a közös érdek elérésére való szövetkezésben és együtt működésben megnyilatkozhatik. Itt mindenki galambot bír sülvé. Ezekről s egyebekről jövő levelemben.

Szemlélt.

Az „Ellenzék“

Felhívás előfizetésre.

Az új évvel

h a s z o n t ö d i k évfolyamába lépett az „ELLENZÉK“.

Lapunk multjával nem kérkedünk; jövője miatt nem aggódunk. A multról, nem mondhatunk egyebet, mint azt, hogy mindig és minden kérdésben a kötelesség szavára hallgattunk. A jövő iránt nem táplálunk egyéb reményt mint azt, hogy Erdély magyar közönségének ezentul is szüksége lesz olyan organumra, mely teljesen független a szókimondásban s becsületes hűséggel követi elveiben a magyar állam történeti hivatását.

A jót, mit eddig nyújtottunk: igyekszünk megtartani; a gyarlóságok, melytől mi sem voltunk megkímélve: igyekszünk leszokni. Így haladunk a tökéletesség felé buzgósággal és kitartással.

Politikai vezéreszménk:

Független Magyarország.

Midőn hazánk érdekeit szolgáljuk: közönségünk érdekeinek teszünk eleget, Lapunk lámpavilág, mely nem önmagáért ég, hanem másokért.

Előfizetési feltételeink:

Egy évre 32 korona
Fél évre 16
Negyedévre 8
Egy hóra 3

Elő lehet fizetni bármely napról kezdve.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küldünk.

Régi előfizetőinket kérjük az előfizetések mielőbbi megújítására, hogy a lapot minden megszakítás nélkül tovább küldhessük.

MINDENFÉLE.

— februárius, 3.

Hazafias tisztelettel kérjük előfizetőinket, szíve-kedjenek az előfizetési díjajukat mihamarább megküldeni — hogy a lapot minden megszakítás nélkül tovább küldhessük.

— Megenyhült az idő. Az időjárás egy pár nap óta megenyhült. Ocsupán Predealon van metsző hideg, 11 fok. Egybeült az erdélyi részekben mindenütt 1—6 fok a hideg. Így pontján az erdélyi részeknek 1 fok meleg van. Budapestben is megenyhült az idő. Tegnap 3 fok meleg mellett olvadás állott be.

— Benedek Elek, az illusztris író az E. G. E. tegnapi gyűlésére, mint a budapesti Székely Egylet képviselője Kolozsvárra érkezett. Itt időzése alatt Orbók Mór tanítóképzede igazgatójának volt kedves vendége. Benedek Elek a tegnapi gyorsvonattal utazott el Kolozsvárról.

— A mentők mult havi működése. Százharmincegy esetben rukkolt ki januárius havában a kolozsvári mentők csapata első segélynyújtásra. Az előfordult bajoknál a sebész és sérülés 50 esettel szerepel. Alkoholmérgezés nem fordult elő s ezt elismeréssel említhetjük ki.

Három öngyilkos-jelölt is szerepel a listán. Egy felakasztotta magát, kettő pedig mérget ivott. Kettő meghalt. Egyet megmentettek.

— Az „Uj párt“ Nagy-Ajtán. A mint nagy-ajtai tudósítónk írja, az „Uj párt“, vagyis a báró Bánffy Dezső pártja a nagy-ajtai kerületben alakulóban van. — Az első szervezkedő bizalmas értekezlet február hó 7-én délután 3 órakor fog megtartani Nagy-Ajtán.

— Az osztrák és a magyar ipar. Bonczhidáról egy úrú lapunknak levelet irt, a melyben hivatkozva egy korábbi közleményünkre, elmondja, hogy tiz külföldi gyárat meg lehet találni addig, míg egy

magyar gyárat hosszas keresés után felfedezhetünk. Ha tehát a magyarországi gyárakat listába gyűjtik, ő azt óhajtaná, hogy nevezzük meg számára is egy olyan gyárat, a miben a magyar modern kalapok számára díszeket találjon, vagy legalább a mi legközelebb állana a divat Meccájából hozott holmik után csinálására. Sajnálattal jelentjük ki, hogy ilyen gyárat mi megnevezni nem tudunk. A helyzet az, hogy a multkor kifejezett óhaját elhangzott a pusztaiban. Elhangzik minden, a mi a magyar ipar fellendítésére vonatkozik. Elhangzik azért, mert a hazai ipar kamarákat osztrák mintára szervezték annak idején. Régi keretben mozognak a s a bürokratizmusnak ebből az osztrák utvasztókból ma sem tudnak kibontakozni. Az ipartestületek még sűrűlőten gyermek korukat élik, önálló tevékenységre nem alkalmasak. Kebli bajukait is alig tudják elsimítani. Az országos ipar egyesület kritika nélkül állított össze jegyzéket a versenyképes cégek nem választathatók ki. A keresk. miniszter megfelelő ügyosztálya tenger kötetlen állított össze a hazai iparosokról, de ebben ő sem ismeri ki magát s nem is csinál studiumot a dologból.

— **Kolozsvár városához.** Új épület tervez Kolozsvár városa, a Helfi ház a városház s a kolozsvári anyakönyvi hivatal helyén. Ez épület elkészítéséhez a nagyváradi városház részletes leírását kéri a város tanács. Figyelemztetjük a tanácsot, hogy mikor tervez, ne másoljon. Csináljon jól és eredetű. Gondoskodjék arról, hogy egy vidágó terem is legyen. E célra vagy régi színház volna átalakítandó vagy az új épületben volna emelendő. Ugy értesülünk különben, hogy a városháza 6 éven belül fog kiépülni.

— **Az új párt neve.** Debreczenből írják: Bánffy báró megemlítette a vasárnapi közgyűlésen tartott beszédében, hogy pártja csak ideiglenesen vette fel az „Új-párt” nevet, addig míg a párt programja országosan ismeretessé lesz és a párt több helyen megalakul, hogy majd ekkor a programban lefektetett elveknek s a párt törekvéseinek megfelelő nevet magok a pártbívek adhassanak a pártnek. A párt alkalmas neve felelt, hogy egyetlen szó lehetőleg kifejezésre juttassa a program elvét, a párt legfőbb iránját, — élénk diskusszió tárgyát képezte Angol Királynőben tartott ismerkedési estélyen; mert szó volt róla, hogy a párt hivatalos nevének megállapítása a debreczeni zászló bontás emlékezetes tényeinek sorozatát egészítette ki, — ez azonban elmaradt, Báró Bánffy a párt demokratikus elveinek megfelelő még több ezután alakuló vidék pártkör óhaját is meghallgatni kívánja, egyéb ként a debreczeni párt egyik titkárá dr. Körsy Kálmánt a pártóv tárgyalása egy memorandum készítésével bízta meg.

— **Egy évi fogházra ítelt szászvárosi oláh pópa.** Ma délelőtti egy szászvárosi oláh pópa állt a kolozsvári kir. törvényszék, mint esküdtbírósg előtt. A pópa neve Moza János. A Szászvároson megjelenő „Libertate” oláh lapban ígátó cikket írt: „Meghalt Mátyás király, oda az igazság” címmel, még a Mátyás-szobor leleplezése idején. A cikkből feldicsért olyan egyéneket, a kiket ígátóért a törvényszék elítelt. E miatt ma a vádlottak padjára került.

Az esküdtbírósg így alakult meg: Nagy János, Gajzágó Jenő, dr. Czikmántó Ottó, Bakó Mihály, Dobál Antal, Chorus Gyula, Barthú Tamás, Jancsó Lajos, Lészay Ferencz, Zsigmond Ferencz, dr. Werner Rezső, Balogh Ferencz. Pótesküdt Gál Gyula, bírósg elnöke Reinhold Arthur, bírák Stephany Elek, dr. Jékay Dániel. Ügyész dr. Jeney Aladár. Jegyző dr. Lázár Ernő. Tolmács: dr. Tauber Farkas védő Vlád Aurél ügyvéd. A vádlott cselekményét beismerte. A bíróság kérdést intézett az esküdtek elé.

Az esküdtbírósg Moza János pópát két kérdésben ígátás vétségében büntösként mondotta ki, a melynek folytán a törvényszék vádlottat ígátás és feldicsérés vétsége miatt egy évi fogházbüntetésre, 1000 korona mellékbüntetésre, esetleg további 50 napi fogházra ítélte. Felmenteti a vádlottat a munka alól. Magát élelmezheti. A jogerős ítélet a „Libertate” lapban vádlott költségén fog közzé tétetni.

Számba vette az indokolás vádlott előéletét, azonban tekintettel volt arra, hogy a pópa a nép vezetője s mint ilyenek a cselekménye súlyos beszámítás alá esik.

Közzéadott megnyugodott, védő semiségi panaszt jelentett be.

— **Szöllőszeti és borászati előadás Kolozsvárról.** Pammer Jenő szöllőszeti és borászati felügyelő e hó 5-én délelőtti 10 órákor szöllőszeti előadást fog tartani.

Szvacsiná Géza kir. tanácsos polgármester különösen felhívja az érdekes előadásra, a szőlős gazdák figyelmét. Az előadás különösen a szőlő helyek termelésére és a termelés fokozására fog irányulni.

Köze adjuk ezt a hirt, azon kötelességünknek tartjuk felemlíteni, hogy a felügyelő ur rossz időt választott, a mikor péntek délelőtti 10 órák választotta előadás időül. Ilyenkor a gazdák el vannak foglalva s az előadáson nem vehetnek elegendő számmal részt. Az ily előadásokat a u. 5 órára lehetőleg szombat délutánra kell kitűzni. A felügyelő szűrje le azt a tapasztalatot, hogy ő alkalmazodjék a tömeghez s ne a nagy társaságot kényesítse, hogy miatta a napi teendőit elhagyja.

— **Háromszéki Nemes Ifjúsághoz!** „Emlék oszlopot Körösi Csoma Sándornak!” Ezt tűzte feladatának egyszerű föld-

mives emberekből alakult bizottság. — E bizottságnak segítségére, támogatására van szüksége; várja ezt különösen a háromszéki Nemes Egyetemi Ifjúságtól. — E tárgyban értekezni jertek el 1904. febr. 4-én d. u. 4. órára az „Emlék” diszternébe.

— **Katonatisztek bankja.** A katonatisztek eladósodásán segitendő legközelebb egy katonatiszti bankot alapítanak, a melynek a főreszvényese maga a király lesz. Az uralkodóház tagjai nagy összegeket jegyeztek, úgy, hogy a részvénytőke már meghaladja a tíz milliót. Koronát. Konvertálni fogják az összes kérelmező tisztek adósságát, 15 évi részlettel törlesztésre, olcsó kamattal mellet.

— **Kitüntetett gyümölcsfatenyésztők.** A szolnokdombokai gazdasági egylet Z. Kiss Sándor, rettegi, Balla Mihály magyar-décsói, Szász Sándor magyar-láposi, Szász Sándor magyar-décsói, Tarsoly Zoltán némai és ifj. Márton Ferenc magyar-décsói kisgazdáknak a gyümölcs-tenyésztés fellendítése körül tevékenységükért köszönetet mondott és ösztönzésül valamennyit pénzjutalomban részesített. Az egyesület a jövő évre is hat jutalmat tűz ki a gyümölcsfatenyésztés fellendítésére.

— **A bpesti Nemzeti kaszinó.** mint már táviratilag jeleztük vasárnap tartotta közgyűlést. Az elmúlt évben a kaszinónak 2 tiszteleti, 687 rendes és 12 rendkívüli, összesen tehát 301 tagja volt; évközben elhunyt 16 tag, ezzel szemben 22 rendes és 5 rendkívüli tagot vettek föl. A könyvtár fejlesztésére 4800 koronát fordítottak; összesen 571 kötettel gyarapodott a könyvtár, melynek tartalma az év végén 22978 kötetre emelkedett. Hírlapok és folyóiratok beszerzésére 5943 koronát fordított a kaszinó; 97 hazai és 81 külföldi összesen tehát 188 lap és folyóirat állott az olvasó-teremben a tagok rendelkezésére.

A közgyűlés megadván a fölmentvényt a mult évi zárásművekről, el fogadta az 1904-ik évre beterjesztett költségvetést, melynek 315.229 korona bevétel mellett 307.002 korona kiadás s így 8227 korona többletet irányoz elő.

— **A világ vajtermelése.** Mullhall Mihály statisztikai gyűjteményátának legutóbbi füzetében érdekes összeállítást közöl a világ vajtermeléséről. Az összeállítás szerint a fehér fajok államai nem kevesebb, mint 63.880,000 tehénnek bírnak, melyek évenként 2.640,000 tonna vajat és sajtot termelnek legalább is 9.407,590,000 frank értékben. Az 1899. évi statisztikai adatok alapján összeállított kimutatás szerint a fontosabb termelő államok a következő arányban termeltek vajat és sajtot és pedig: Anglia 4 millió tehénnel 200 ezer tonna termelés; Franciaország 5 millió tehénnel 200 ezer tonna termelés; Németbirodalom 9 millió tehénnel 300 ezer tonna termelés; Oroszország 10 millió tehénnel 350 ezer tonna termelés; Magyarország és Ausztria 6 millió tehénnel 170 ezer tonna termelés stb. Magyarország és Ausztria termelésének óriási fellendülését élénken bizonyítja az a körülmény, hogy míg a kivitel értéke az 1895. évben alig érte el a másfél millió koronát, ez az érték az utolsó évben meghaladta a 11 milliót. Az Európán kívüli országok közül nagyarányu vaj- és sajtermeléssel bírnak az Egyesült-Államok 16 millió tehénnel és 610 ezer tonna termeléssel, valamint Kanada 2 millió tehénnel és 120 ezer tonna termeléssel. Oroszország termelése az utolsó 10 évben majdnem megkétszereződött. Belgium hasonlóképpen kétszeresre fejlődött, míg Olaszországa háromszorosra emelkedett.

— **Vécsey Mária bárónő apáca.** Mária Valéria főhercegnő volt főkamarás-mesternője, Vécsey Mária bárónő, aki most 38 éves, a riedenburgi sacré coeur-klastromba lépett be s jelenleg ugyanott novicia. A bárónő kitűnő zeneérő s mint kiváló társalgó a legmagasabb körökben is közkedveltségnek örvendett. Vécsey Mária bárónő egy ós-derlyi magnásocsaládna a sarja s unokahuga Kornis Mária grófnőnek, ki valamikor Mária Valéria főhercegnőnek nevelőnője volt.

— **Az illatszerek kellékhatásai.** Vannak virágillatok, amelyek kedvezőtlen befolyást gyakorolnak az emésztőszervek, mások a lélekzési belégzésre hatnak zavarólag, némelyik pedig szédülést okoz. A virágárus nők, a meg szokás daczára, gyakran szenvednek főfájásban, sőt mint Ernest Liotard megfigyelte, ajúlási rohamokban is. A vanília illata sajátságos erővel hatással van sok emberre. Van olyan, akinél a vanília tartalmazó tejszínhab, vagy fagyalt kis mennyisége is rögtön erős rosszullétet vált ki. Legerősebb a hatása a tiszta vaníliának, amely pl. a Vanna suavis nevű növény virágának is van partíjme. Nagyon nehezen tűrik a Ligustrum japonicum olajátok hasonló növény júlusbán nyíló virágának illatát, nemkülönben a tubarózsaét, amelynek illó anyaga az idegrendszerre is hat. Hasonló tapasztalatok vannak a jázmin, a jalapa és az orgona illatának hatása felől. A legtehető virág — mint ismeretes — sőtétben fokozott erővel illatozik és illatával magához édesgeti az éjjeli pillangókat amelyekre a hímio lerázása és szertehordása öszjéből van szükségük. A Natura arboreceos, mely Nizza, Cannes és Mentone környékén van elterjedve, erős partíjmeiél álmosítólag, sőt gyöngébb idegzetűekre altatólag hat.

— **A zárai holttest.** Deczembenben Zára mellett a tengerparton egy ismeretlen férfi összeroncsolt holttestére akadtak. A holt lába össze volt kötözve és nyakán szűrés nyomai voltak láthatók. Ugyanezeker konstataáltak, hogy a galicziai Szanokból nyomtalanul eltűnt Komlossy Jenő számvivő-főhadnagy s az a gyanu merült fel, hogy a zárai hulla az eltűnt Komlossy holtteste. A főhadnagy barátai a holttestre levő ing gombjairól következtettek ezt. Ezt most a zárai országos törvényszék hivatalosan meg-

állapította. A Komlossyék agnoszkált holttest ruhájában egy trieszti lóvasúti jegyet is találtak s így kétségtelennek tartják, hogy a főhadnagy ott is megfordult. A holtan talált főhadnagynak, mint Zarából jelentik, a beszerzett adatok szerint egy bécsi férjes asszonynyal viszonya volt s így élt az a gyanu is, hogy az asszony férje gyilkoltatta meg. Hogy miképpen került a halott a dalmáciai tengerpartra, azt még most sem sikerült megállapítani. A budapesti rendőrség most annak kiderítésén fáradozik, hogy mivel Komlossy Jenő Budapestben is megfordult, kinek a társaságában és hol tartózkodott a városban. Ezzel szemben a mi értesülésünk a következő: Komlossy egy horvát helyőrségben szolgálva, megismerkedett egy ott lakó család leányával. A leány azonban nem vette komolyan a tisztet és máshoz ment férjhez. Az ifjú pár egy darabig még ott lakott, aztután Zára közelébe hurcolkodott. Az esküvő után Komlossy hogy felejtessen, áthelyeztette magát Galicziába. A feltevés ezek után az, hogy a főhadnagy azért ment Zarába, hogy régi szerelmét láthassa.

— **Tennyson és a dohányzás.** Tennyson Alfréd, a nagy angol költő pipázás nélkül nem tudott írni. Ha asztalához ült, már ott kellett állni nagy és telt dohányszelenczének éspípaállványának. Munka közben szakadatlanul dohányzott, de egy pipát kétszer sohasem használt. Egyszer Müller Miksa, a két éve elhunyt nagy orientalista látogatta meg. Többek között a dohányzásra fordult a társalgás. „En is valóságos rabszolgája voltam ennek a rossz szokásnak, — mondta a tanár — de egyszer elhatároztam, hogy lemondok róla és tűzbe dobtam valamennyi pipámat.” — válaszolt Tennyson és egy felségös modzultal kibajította összes pipáit az ablakon. Harmadnap azonban már mogorván járt-kelt a házban és negyednapra, nem tudva többé ellenállni a vágyának, lement a kertbe, összeszedte a fűben heverő, eldobott pipákat — és azonnal még többet dohányzott, mint azelőtt.

— **Az amerikai vasutak.** Az utazót, a ki az amerikai korlátlan szabadsággért lelkésülve érkezik a keleti part valamely nagy kikötőjébe, csakhamar elhagyja az a lelkesedés, a mint vasúti kocsiába szállva a kontinens belseje felé utazik, mert több mint bizonyos, hogy éppen nem kellemes dolgokat tapasztal. A vasutnál alkalmazott személyzet nem ismer fegyelmet. A vonatok pontatlanul érkeznek. Tíz-tizenöt órák késés nem megy ritkaságszámba. Az idegen utas ugyancsak háboruskodik ilyenkor, a született amerikai ellenben csodálatos türelmet tanusít. Neki ez megszokott dolog. Ha amerikai embertől kérdezzük, hogy ez vagy az a város milyen távol van, az nem órákban felel, hanem megmondja, hogy még ennyi meg ennyi kilométer. A nagy kényvellemmel és pazar fánnyal berendezett kocsikban az utas gyakran minden védelem és segítség nélkül marad. A kaja nagy mogorva, barátságatlan, a pullman kocsik ére csak akkor nyájas, ha dolláröcsengést hall, a szerezsen szolga meg éppen tolakodó és szemtelen, a ki bármely szakaszban helyet foglal. Számos vonaton borbéli van, de az egyuttal a postát és a podgyászokat is kezeli. Így persze egyik földadatának sem felelhet meg. Az állomásfőnök rendszerint nincs az állomáson, tehát még csak panaszt sem lehet tenni.

— **A plébános szíve.** Hajduböszörményben általános feltűnést és beszéd tárgyat képezi Semberg Miklós r. k. plébános esete. A szeretett és mindenki által becsült lelkipásztor plébánosi állásáról lemondott és a r. k. egyház kötelekeiből kilépett. Semberg plébános lemondásában szíve játszott közre. Megszeretett egy előkelő úri nőt, — kinek Hajdumegyében nagy birtokai vannak és a szép asszony kedvéért, a kit „feleségül is vesz, vetette le” a reverendát.

— **A rádióhír.** A londoni „Strand” legutóbbi száma rendkívül érdekes cikket közöl a rádiumnak a szerves lények életműködésére való sajtáságos befolyásáról amelyre Danuyn tanár a Pasteurintézetben a rádiómal végezott kutatásai alkalmával jött rá. Danuyn kísérteit a következőleg végezte: Egy nagy üvegedénybe három tucat kisebb lisszettel telt üvegszék állított, aztután mindegyik üvegbe lepkebábokat tett. Az üvegeket aztután rádiómal sugárak hatásának tette ki hosszabb időre. Ugyanez a kísérlet még három tucat üvegszékkel, amelyek hasonlóan voltak elkészítve azonban nem állottak a rádiómal sugárak hatása alatt. Néhány hét lefolyása múlva a rádiómal-sugarak hatása alatt álló üvegekben a legtöbb báb elpusztult. Egyes példányok, amelyek az üvegszék tulsó részén fektettek, ahol a rádiómal-sugarai nem érték, még éltek, azonban csak mint bábok, mialatt a rádiómal-sugaraktól ment üvegekben elhelyezett bábokból már lepkék fejlődtek ki, amelyek már tojásokat is raktak le, és amelyekből már új bábok keletkeztek. Néhány újabb hét múlva a besugárzott üvegekben már csak három-négy báb élt és egy honappal a kísérlet megkezdése után csak egy élő báb volt az üvegekben, mialatt a rádiómal-sugaraktól ment üvegekben a bábokból már újra lepkék fejlődtek ki, ezek tojásokat raktak, amelyekből új bábok keletkeztek. Tehát a rádiómtól ment üvegekben már a harmadik természeti fejlődés folyamata fejeződött be, mialatt a sugárzott üvegekben levő bábok elpusztultak. Látnivaló ebből is a rádiumnak a szerves lények életműködésére való befolyása.

Egy úri házban két szoba és konyhából álló lakást keres egy ügyeg katonatisztnek, ki csak leányával van. Ajánlatok „Kiadó lakás” címen a kiadóhivatla kértnek. 1—1 22.

— **Ellenőrségi ur családánál keres teljes állást elöl és joghallgató.** Szíves ajánlatokat kérek azonnal „Joghallgató” címen a kiadóba. 1—1 23.

— **Pármái ibolya szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illatú szappant még azt tudjuk, hogy az arozórt finomítja, üdíti ugyan-

nyira, hogy még a legérzékenyebb arozórték is nagy eredménnyel használják a ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen ártat külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás öszjéből, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 kor. 20 fillér. Készíti Szabó Béla pipere szappangyáros Miskolcon. Kapható Kolozsvárról: Kovács P. fiaimál, Gergely Ferenc utóda, Schuster Emil, Burger Frigyes, Jeney Lajos czégnél s dr. Hintz György gyógyszeráránban. 54 29—50

Közönség köréből.

Nyilatkozat.

Városunkban a közeli napokban elferjedt botrányos hírt némelyek nem áttalották rosszakarattalag dr. Szekeres József ur nevével is kapcsolatba hozni. Ugy egyénisége, mint állása egyaránt kötelességemnek teszik annak nyilvánosságra hozatalát, hogy egyik ismeretessé vált rágalmazó ellen nevezett plébános ur magbizásából a büntető eljárást megindítottam és hogy meg fogom indítani mindazok ellen, akikről bizonyossá válik, hogy a rágalom terjesztésében részesek.

Kolozsvár, 1904. februárius 3-án.

Dr. Menyháth Gáspár,
ügyvéd.

Szerkesztőségi üzenet.

— **Olvasónak.** (Kolozsvár.) Nem szívesen válaszolunk a hozzánk intézett levélre, mert az egész trágár pletyka nem egyéb, mint egy osztály ellen irányuló durva orvtámadás. Gyáva, lelkiismeretlen és rosszindulatú emberek szokása, szárnyára ereszteti a nagy Galeottot s aztán jól elrejtőzni az ismeretlenség homályába az esetleges megfenyítés elől. A frivol rágalom sokaknál talált hitlere — az igaz, — de csak tudatlan és feliletes emberek ültek fel olyan abszurd mendemondának, a mely már magában véve — fizikai képtelenség. Különbben is a ki józan ítéllettel mérlegel, az hamar belátja, hogy itt csak komisz hazugságról lehet szó. Mert hiszen mindent teljes homály borít. A szereplők nevei a történet helye, no meg azok, a kik a bünt felfedezték, a veszélyt elhárították, a gyógykezelést végezték stb. minden és mindenki teljesen ismeretlen. Ha ön gondolkodik, hamar tisztában lehet azzal, hogy az egész mendemonda nem egyéb, mint a buta tömeg számára kieszt hülye mese.

Levélnék további tartalmára nem reflektálunk. Az emberi, a társadalmi és irodalmi és a hazafias izlés olyan, mely elfajulásával semmiféle formában nem foglalkozunk.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon-tudósítása és sürgönylevelei.

A helyzet.

Budapest, febr. 3.

Szombat óta a pártkörökben nagy csend uralkodik. A képviselők nagy része haza utazott kipihenni a folytonos ülésének fáradságait.

A politikai világ nagy várakozással tekint a delegációk ülései elé, mert hir szerint olyan kijelentések fognak tétetni a hadügyi kormány részéről, a melyek döntő sullyal fognak birni a Tisza kormány jóvendő sorsát illetőleg.

Az első ülés ma délután lesz s ezen állapítják meg a munka rendet.

Holnap az albizottságok kezdik meg működésüket.

A várva-várt nyilatkozat, vagy kijelentés Pitreich ur részéről valószínűleg pénteken fog megtörténni. A politikában tehát péntek kritikák nap lesz, s ha csakugyan Pitreich e napon nyilatkozni fog, ugy a politikai helyzetben bizonyára változást fog előidézni.

Tisza Bécsben.

Budapest, febr. 3.

Tisza István miniszterelnök s a delegáció tagjai Bécsbe utaztak. Hírszerint sok Kossuth-párti képviselő is felutazik, hogy jelen legyen a delegáció ülésén és meghallgassák Pitreich közőshadügyminiszter beszédét, a ki a magyar nemzetnek adandó katonai engedményekről fog hir szerint nyilatkozni.

A harcizoló ellenzék.

Belgrád, febr. 3.

Az ellenzék ellenzék készűl a további küzdelemre, mert a párt előre is megvan győződve, hogy Pitreich hadügyminiszter nyilatkozatai nem fogják kielégíteni a magyar közvéleményt.

A kilátásba helyezett vívmány.

Budapest, febr. 3.

Politikai körökben máris tudni vélik, hogy mi lesz az a nagy „vívmány”

*) E rovat alatti közleményekért felelősség a beküldőt illeti.

a melyet Pitreich ur *kilátásba* fog helyezni.

Az tudniillik, hogy Bécsből megfágnak engedni, hogy egy katonai oskolát állíthassunk fel a saját pénzünkön, a hol kegyes engedelmségek lehet egy pár tantárggyal (a leglányegtelenebbeket) magyarul tanítani.

A bronzágyuk.

Budapest, febr. 3.

Egy bécsi újság szerint, a hadügyminiszter azért ajánlotta a delegátusoknak a bronzágyut, mert előzőleg önkényesen 500 bronzágyut csináltattak.

Hir szerint a magyar delegációban szóvá teszik ezt.

Elfogott gyilkos.

Budapest, febr. 3.

Boda István, a József-köruton bal-tával leütött levélhordó gyilkosát Budakeszen tegnap elfogták. A gyilkos neve Csontos Mihály, 30 éves volt urasági inas. Rég gyanakodtak rá. Az aszódí rablőgyilkosságban is részes.

Mindenféle

nyomtatvány

a leggyorsabban

és legolcsóbban

az „Ellenzék”

nyomdájában.

készül

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lapfajtájdónos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR*.)

Nyilatkozat.

Most, midőn a „Szászváros” jan. 21. és az „Ellenzék” jan. 23. számában megjelent „Válasz” kapcsán köztem és Biró Lajos ur között felmerült affaire a lovagiasság szabályainak megfelelően elintéztetett; kijelentem, hogy „lovagi” címzem jogosultságát igazoló okleveleimet bárkinek bemutatathatom.

Festertreui lovag Riebel Ármin,
101 1—1. joghallgató.

Reisinger József

okl. mérnök és építőmester

== irodáját ==

Mátyás-király-tér 26. szám a.
(gr. Zichy-ház) az első emeleten

m e g n y i t o t t a .

Tervez és épít mindennemű és jellegű épületeket, valamint elvállal minden a mérnöki és magas építési szakba vágó munkát. 100 1—6

Telefon-szám: 501.

== Tudomásul! ==

Szíves tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy a téli idényre egy alkalmi bevásárlás folytán a **Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt levő nagy posztó- és gyapjuszővetárú raktárunkat**, nagyobb mennyiségű

maradék-szövetekkel

bővítettük ki, melyek a legfinomabb magyar, angol és skót gyártmányu kelmék: teljes **öltözék**, **felöltő**, **ulster** és **télikabátoknak** nagyon cél-szerűek és olcsóságuknál fogva igen alkalmasak. Továbbá a legfinomabb **fekete kelmék**

báli és szalon

öltözeteknek, a legújabb divatu szövetek, **korcsolyázó** öltözeteknek és **kostümöknek** nagy választékban. Nagy raktár szőrméinkben.

A nagyérdemű közönség szíves partfogásért esedezik

Moskovits B.

örökös.

Zauderer,

üzletvezető.

59 36—70

*) E rovat alatti közleményekért nem vállal felelősséget a Szerk

Réti Sándor,
kész ruha és férfi szabó üzlete
város háza alatt.

Reclam

898 113—150

férfi öltönyök mérték szerint elkészítve.
Honi szövetekből 50 korona.

Gyermek ruhákban
Nagy választék
Olcsó árak!
Mátyás király-tér 1. szám.

95.1—1

2 23—46

Akar hóditani a farsangon ?

Szerezze be szükségleteit

Bittó Rezső férfi-divat üzletében

és a siker biztos lesz.